

Landsforeningen
MARTIN A. HANSEN

Nyhedsbrevet nr. 27

DECEMBER 2023

Indledning

Lille Salum nytåret 2023

Kære medlem af Landsforeningen Martin A. Hansen,

Med dette nytårsbrev vil vi gerne ønske jer en glædelig jul og et godt nytår.

Signe Rössing og Jørgen Jørgensen har valgt at udsende novellen “Agerhønen” i nyhedsbrevet. Selv om det ikke er en julehistorie har den flere af de rigtige elementer i sig: Der sker et lille mirakel, og familien der sulter, får et måltid de aldrig glemmer.

Som I kan se længere nede i nyhedsbrevet har vi et specialtilbud på Landsforeningens seneste udgivelse “Martin A. Hansen og kunsten”. Det kunne måske blive en sen julegave til dig selv eller en du holder af. Husk at hver gang vi forærer en bog af eller om Martin A. Hansen til en anden spreder vi kendskabet til forfatterskabet.

Foreningen har fastlagt næste generalforsamling til den 20. april på Liselund Højskole. Klokkeslæt og program følger senere, for vi er ikke færdige med planlægningen. Vi tænker nemlig at det ud over generalforsamlingen skal være en temadag med foredrag og godt samvær mellem foreningens medlemmer. Men som sagt mere herom senere.

Vi ser frem til et nyt og indholdsrigt år i foreningen.

De bedste hilsner,
Bestyrelsen

Indhold

340: Agerhønen (Fra novellesamlingen ”Agerhønen”, Gyldendal 2009, Udvalgt til Nytårsbrevet 2023 i Landsforeningen MAH, af Jørgen Jørgensen og Signe Rössing).

341: Januartilbud 2024

340: AGERHØNEN

De hørte den hjemløse Landstryger udenfor, Blæsten. Han var træt, lod det til. Nu og da lagde han sig ned paa Marken for at hvile, men saa maatte han op igen.

Og en Gang imellem rejste Sneen sig op ved Vinduet, hvirvlede, polkerede og var borte igen. Den kikker ind, tænkte de, den morer sig over os, skønt her ikke er noget at more sig over.

Det blæste, og Aftenen gik. Blæsten tog nok til, men trægt. Den slæbte sig gennem Havens Træer. En slidende Vind. Den mindede om en, som nøler med at sig Sandheden, men skal sige den. Det var nok, hvad de voksne i Stuen hørte i den slidende Blæst.

Aftenen gik, og der kom hele Tiden Sne ned. Først var det store, brede Fnug, som fra Mørket kom sejlene ind mod Ruden og blev lysende, store Anemoner. Siden blev Fnuggene mindre og tættere, og længe, meget længe kom de paa skraa. Lidt efter lidt satte de Farten op og kom mere på langs, flygende. Naar da ikke Sneen gjorde Holdt, vendte sig i sin lange, hvide Kappe og kikkede ind.

- Se dog Sneen! Sagde den mindste Pige. Søsteren tyssede paa hende. Børnene glædede sig ellers over Snevejr, men det kunde de ikke nu, syntes de. Og hele Aftenen blev der ikke sagt stort andet end det, den lille sagde om Sneen. Det var under Krigen, den første store Krig, paa et afsides Sted, i et beskedent Hus, hvor der var noget i Vejen.

Faderen sad og læste Avis. Han læste stadig paa det samme Stykke. Han kom midt i det, saa begyndte han forfra igen. Moderen stoppede Strømper. Det gik rask, Naalen ind, Naalen ud, ind og ud, ind og ud, Tråden over, næste Hul, alt for rask. Børnene sad tæt sammen ved et Hjørne af Bordet og saa i gamle Ugeblade. De var meget stille og enige.

I et skikkeligere Lys havde Stuen set hyggelig ud, omhæget og med pæne Smaating, Lyseduge, Billeder, Nips. Men ned fra Loftet hang der en underlig, livløs Tingest, som ogsaa gjorde de andre ting livløse. Det hjalp ikke, Petroleumslampen var pudset og skinnede i Messing. Den var uden Olie. Den ikke bare hang, den var hængt.

Lyset kom fra Karbidlygten oppe på Væggen. Faderen havde prøvet at afskærme den, men det var alligevel et raat Lys, den gav. Den var skæv og blaa i sin stikkende Flamme, og den hvæste, saa længe den havde Kræfter nok. Saa begyndte den at blinke og vippe med Flammen som Skaden med sin Hale. Menneskelig blev den først, lige inden den døde.

Lygten stod og pegede paa Møblernes slidte Steder og Tapetets Pletter. Den viste alle Fejl frem. Gjorde de smalle Ansigtters Skrift nem at læse. Det haarde Lys gjorde alting ringe, ogsaa Sjælene, som savnede Olie til deres Lamper.

Det skete, at Landstrygeren derude jog en lang Arm ned i Skorstenen, saa Kakkellovnen lod Røg gaa fra sig. Det stirrede Børnene paa med aabne, slapt smilende Munde, det var da endelig noget interessant.

Men Gløder var der da i Ovn, helt uden Varme var Stuen ikke. Og var en fremmed kommet ind, havde han maaske ikke lagt Mærke til noget. Saa vilde Forældrene gøre deres bedste. Det var deres Stolthed at skjule alt til det sidste.

Nu og da kom der jo bekendte paa Besøg. De havde vel deres Anelser, og nogle af dem havde lige saa skarpt et Blik som Karbidlygten. De saa i al Hemmelighed Børnenes Øren efter. Jo, Ørerne var rene, Tøjet bødet. De kikkede i Smug under Familiens Træsko. Jo, de var velholdte og nyskoede. Det saa nok ikke allerværst ud for Familien. Det var i hvert Fald en meget pæn Fattigdom. Og det røber sig altid i Slusk, naar man rigtig synker.

Først gik det helt godt for Familien. Men saa var Faderen længe indkaldt som Soldat. Bagefter daarligt Arbejde, lav Dagløn, høje Priser, ned ad Bakke. Saa kom der Sygdomme. Det ved man præcist. Nu er det min Tur, siger sygdommen altid, naar Modgangen har brudt Hul. Og nu stoppede Frost og Sne Faderens Spade, som de levede ved. Det kunde ikke skjules længere. Man kan ikke blive ved at hænge i een Finger. De havde skjult det i Pænhed saa længe, at Musene nu sagde op og ikke vilde komme i det Spisekammer længere.

Faderen læste Avis, det samme Stykke om og om igen. Moderens Naal for saa rask, ud og ind, ud og ind.

Næste Strømpe, Garn i Naalen, ind og ud, ind og ud. Det gaar ikke mer. Kun Byggrød. Dag efter Dag. Smaa Tallerkener, mindre og mindre. Frost og Sne. Ikke skjule mer.

Hvad saa? Der mangler vel ikke Udveje for den Familie. De kan jo bede nogen om lidt Hjælp. Paa Væggen hænger Billeder af Mennesker, som ser flinke ud. Kom dog endelig, siger Billederne. Og gør man nødvendig det, saa kan man jo sælge Billederne, de vil hygge paa enhver Væg, saa de er meget værd. Og der er Hængelampen, den er jo unyttig og hænger bare og ser uhyggelig ud. Men Moderen holder den saa blank og skinnende, at den maa være en Masse Penge værd for den, som har Olie. Og der er den gamle Konkylie på Kommoden. Den er kostbar, for den er mærkelig at høre i, og hver Gang Fader tager den i sin Haand, giver han sig til at fortælle, hvad han har læst om fremmede Lande, som kommer det lige ud af Konkylie. Ja, Familien kan sagtens klare sig en Tid ved at sælge Tingene, for alle i Stuen ved, at de Ting er meget værd.

Faderen læste Avis. Moderen stoppede Hoser, Børnene bladede stille i gamle Ugeblade, som var bløde og møre i Papiret af at blive bladet, og ingen mælede noget, og Aftenen gik mod Sengetid.

Men Blæsten var øget. Den havde faaet Magt, var ikke længere en Landstryger, men en Hærfører, som rejste med stort Følge. Der var store, brusende Minutter, naar et flyvende Hærtog passerede, og Halerne paa Snefogets Heste piskede Ruderne, og underlige døde Øjeblikke, da der var stille om Huset, og man hørte Blæsten ride gennem Kirkegaardens store Træer.

I saadan et tyst Øjeblik hørte de et dumpt Slag paa Yderdøren. Mellem Stue og Yderdør laa der baade Køkken og Gang. Men de hørte det. Det ene Slag.

De saa på Moderen, og hun saa paa dem. Hendes Øjne var store, og det blev deres ogsaa, mørke, fulde af Frygt. Og de vendte alle, Mor og Børn, deres Stirren mod Faderen. Han saa stadig i Avisen, men hans Blik flyttede sig ikke, han læste ikke.

Han vendte sig ikke imod dem, og de vidste ikke, hvad der var i hans Tanker. Han var en Mand, anderledes i Sindet end de, og i Frygtens Øjeblik vidste de intet om ham, naar han ikke vendte sig og saa på dem. Men Mor og Børn var forenet. Naar noget ukendt nærmede sig, da var der Frygt i dem. De huskede for meget. Det var en Nat, de laa og sov. Da bankede det. En Mand stod uden for Vinduet. Du skal af Sted i Nat, du er indkaldt.

Der var Krig endnu.

Faderen løftede Hovedet og saa op paa Uret, som hang der på Væggen og sagde: Bi og ti, bi og ti.

Der var et mærkeligt Skær i hans Blik, maaske det lønlige Svar fra Mandssindet, naar det vilde og ukendte kalder. Ja, jeg kommer.

- Hvad var det? Lød Moderens Hvisken.

Han vendte sig og mødte de mange Øjne, og der kom Styrke i hans.

Mens hans Skridt fjernede sig ud gennem Køkken og Gang, sad de lyttende, saa stille og urørlige, som havde han taget deres Livsaand med sig.

De hørte ham aabne den frostbundne Dør. Blæsten for i. Da det atter tystnede, hørte de ham spørge: - Er her nogen?

De syntes, det varede længe. Men skønt de havde hørt hvert af hans Skridt, kom de til at ryste, da han stod i Døren, alvorlig, undrende. Han bar noget i Hænderne. En af Smaapigerne skreg lidt ved Synet af det, og det isnede dem ned ad Ryggen, saa hæsligt og forfærdeligt syntes de, det var.

- Hvad er det dog? hviskede Moderen.

- Det er en Agerhøne, svarede Faderen.

Da skete der noget i deres Øjne. Da saa de, det var en lille Agerhøne.

Faderen holdt en lille, buttet Fugl i Hænderne, og dens Hoved hvilede stille mod hans ene Tommelfinger.

- Den laa paa Trappestenen, sagde han.

- Jamen, hvem..., begyndte Moderen.

- Der var ingen Spor i Sneen, svarede Faderen, den er fløjet imod.

Moderen tog Fuglen, hun kyssede den paa Vingen.

- Den er helt varm, kom og mærk! sagde hun. Og Børnene kom derhen og følte paa Fuglen. Jo, den var varm under Fjerene. Det var ikke til at forstaa, at en død Fugl kunde være saa brændende varm under sine slappe Vinger.

- Underligt..., sagde Faderen nærmest for sig selv, den er nok blevet blindet af Sneen. Men at den lige skulde ramme Døren, saa man hørte det...

- Jeg tror godt, man kan forklare det, sagde Moderen, og mens Smaapigerne nænsomt rørte ved Agerhønen, listede Broderen sig tøvende hen til Vinduet. Han pressede Ansigtet mod den sorte, kolde Rude og saa ud. Han vidste, hvad han vilde faa at se. Saa blev alt tydeligere, og han saa en mørk Skikkelse, større end Mænd, gaa bort mellem Træerne.

Agerhønen var jo faldet i Sneen, og herinde i Varmen blev de stjernede Snefnug til lysende Draaber paa de krumme Fjer. Nogle siger, at Agerhønen er tarvelig klædt, og den er da heller ingen Plakat. Men den bærer fornemt sin Almuedragt, som den har faaet Farver til fra det brune Løv, den modne Hvede, en Knivspids fra Valmuen, et Par Draaber fra Nattens Mørke. Den er Markens Hemmelighed, og hvem der kender den, maa give den et Navn til, men det maa holdes hemmeligt.

Smukke, smaa Fødder havde den, fine og haarde. Alt paa Fuglen var blødt rundet, Hovedet med halvlukkede Øjne, Næbbet, hvorfra der kom lidt rødt.

Faderen satte sig igen med Avisen, men straks efter kom han alligevel ud i Køkkenet til de andre. Næsten hele Familien fældede Taarer over det, men død var Agerhønen jo, og plukkes skulde den, det var jo Meningen med den. Den var ingenting at se til, da Fjerene kom af, sørgelig lille. Smaa krøllede Tarme, Lever, Kraas, et ufatteligt lille, fast Hjerte kom frem og det var i sit Indre, Fuglen havde de lysende Farver.

Faderen gik ud i Vejret, han kom hvid og tilsneet ind igen med en Haandfuld frisk Persille. Fedt kom paa Panden, det sidste maaske, men nu tog Moderen resolut til de yderste Reserver, Kartofflerne kom i en Kasserolle og paa Ilden, og Bunden blev skrabet i Selvopgivelse, for hun beredte et Haabets Festmåltid. Og skønt det var langt over Sengetid, blev der bredt Dug paa Bordet, hvid og skøn, selv i Karbidlygtens Lys. Men saa blev Lygten baaret udenfor, hvor den kunde hvæse af, og et dyrt Tællelys blev tændt paa Bordet.

Ude i Mørket bruste Blæsten. De vaskede sig, redte Haaret, pyntede sig. Saa satte de sig ved Højtidsbordet. Agerhønen blev delt, og der blev kun lidt til hver, men det er Sandhed, at den lille Fugl mættede dem alle.

Fra novellesamlingen "Agerhønen", Gyldendal 2009

Udvalgt til Nytårsbrevet 2023 i Landsforeningen MAH, af Jørgen Jørgensen og Signe Rössing

341: JANUARTILBUD 2024

Normalpris kr. 275,00 (+ fragt kr 45,00)

Januar pris 225,00 (+ fragt kr 45,00)

Glæd dig selv eller en anden med Landsforeningens seneste udgivelse, der sætter skarpt på Martin A. Hansen som billedkunstner.

Bogen har fået fantastiske anmeldelser.

Ved bestilling, send en e-mail til Signe Rössing:
sj.roessing@gmail.com med dine kontakt-oplysninger samt tlf. nr.
Bestillingen sendes med GLS.

Glædelig jul og godt nytår